

§ 14

Lägesrapport av hållbarhetskommisionens arbete

Yttrande till kommunstyrelsen

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Sociala hållbarhetskommisionen publicerade vintern 2016/2017 fyra nya delrapporter som berör demokrati, utbildning, arbets-marknad och stadsplanering. Förvaltningen ställer sig positiv till ett flertal förslag i rapporterna, bland annat att stärka kunskaperna om medborgardialoger i stadens förvaltningar samt en översyn av kulturella mötesplatser i Stockholm. Förvaltningen uppskattar också förslagen om att staden ser över möjligheten att stärka personer med funktionsnedsättning ställning på arbetsmarknaden.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 3 mars 2017.

Dnr 34-2017-1.5.1

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande och ersättaryttrande

Abit Dundar m.fl. (L), Lars Svärd m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande. Hans Tjernström (C) anmälde ett ersättaryttrande.

”Den styrande majoriteten talar om ’en stad som håller samman’ men prioriterar symboliska satsningar på råd, utskott och byråkrater samtidigt som konkreta satsningar på ytterstaden, exempelvis flyttar av stadens förvaltningar, skjuts upp eller ställs in.

De forskarrapporter som hållbarhetskommisionen har tagit fram är på det hela taget gedigna och intressanta och bidrar till vår samlade kunskap om Stockholm. Samtidigt kännetecknas den ideologiska utgångspunkten för hållbarhetskommisionens arbete av en statisk syn på individen, där den enskildes möjligheter att själv förändra sina livsvillkor inte berörs. Lösningar tänks genomgående ta formen av ytterligare politiska styrmedel, inte att undanröja de hinder som försvårar för människor att förverkliga sina livsdrömmar. Liberalerna menar att social hållbarhet förutsätter social rörlighet.

Majoriteten talar mycket om sociala investeringar som ett sätt att öka den sociala hållbarheten. Det faktiska arbetet med sociala investeringar har ännu inte lett till några resultat, och risken är stor att byråkrati och omständliga processer gör att de medel som har anslagits för sociala investeringar inte kommer till nytta.

Liberalerna föreslår att såväl lön som möjligheter till kompetensutveckling stärks för socialsekreterarna, framför allt i den sociala barn- och ungdomsvården, samt att lärarna får högre löner och större möjligheter att utföra sitt pedagogiska uppdrag. Det utgör konkreta satsningar som gör det möjligt för staden att höja kvaliteten i det stöd vi kan ge till varje barn att få en bra start i livet. På så sätt minskar vi skillnaderna i uppväxtvillkor och ökar varje stockholmares möjlighet att forma sitt eget liv.

Demokrati

Att medborgarna känner att de kan påverka sitt lokalsamhälle är viktigt för tilliten till demokratin. Alliansen arbetade under vår tid vid makten på många sätt för att öka medborgarnas inflytande genom medborgarförslag, boendedialoger, Järvalyftet och nya samrådsmekanismer.

Majoriteten har gjort ett stort nummer av de medborgardialoger och försök till medborgarbudgetering som har gjorts. Vi ser en stor risk i att man utlovar ett inflytande som inte egentligen finns, och därmed gör människor besvikna. Majoriteten lever heller inte alltid själv upp till sina högtflygande ambitioner. Dialoger med närboende när det gäller exempelvis modulbostäder för nyanlända har varit illa skötta och har skapat frustration hos de lokalboende att de inte får information om vad som händer och att deras synpunkter inte tas till vara.

Som påpekas på många håll i hållbarhetskommisionens delrapport Medborgare med mandat är det ett genomgående problem med medborgardialoger att de ger resursstarka och röststarka medborgare, ofta med på förhand mycket tydliga åsikter, ett oproportionerligt inflytande, och därmed att resultatet av processerna blir mindre representativt för åsikterna hos befolkningen i allmänhet. De förtroendevalda politikerna har ett ansvar att företräda samtliga medborgare och så länge problemen med ojämnt deltagande inte är lösta finns det en gräns för hur mycket av beslutsfattandet som kan delegeras från förtroendevalda till deltagarstyrda processer. Det hindrar inte att man använder dialogprocesser för att ta in nya idéer eller få en bild av hur ett förslag kommer att fungera i verkligheten.

Rapporten för en diskussion om social representativitet, såväl när det gäller deltagare i medborgardialoger som när det gäller den kommunala förvaltningen. Risken med ett överdrivet stort fokus på social representativitet är att individen reduceras till egenskaper som andra har valt ut och lagt vikt vid. Social representativitet i en urvalsprocess när det gäller politiskt beslutsfattande kan aldrig ges större tyngd än åsiktsrepresentativitet. Vad gäller representativitet inom förvaltningen är det självklart att staden ska sträva efter att vara en attraktiv arbetsgivare för alla oavsett bakgrund. Tillsättningar och befordringar ska ske strikt efter skicklighet och förtjänst.

Vi välkomnar satsningar för att skapa fler mötesplatser för föreningslivet och civilsamhället, något som är mycket efterfrågat. Vi välkomnar också projektet med en digital dialogportal som vi tror kan vara ett intressant sätt att stimulera medborgarna att dela med sig av sina idéer.

Skola

Högt ställda förväntningar och tydliga krav är grundläggande för att alla elever ska kunna lyckas i skolan. Precis som konstateras i delrapporten Den lärande skolan är det viktigt att skapa och upprätthålla en kultur med höga förväntningar, vilket har större betydelse för elever som saknar stöd hemifrån och förebilder som motiverar dem till att uppnå goda studieresultat.

För att försäkra sig om att krav och förväntningar efterlevs måste skolan utvärdera elevernas kunskaper. Tidiga utvärderingar gör att lärarna lättare kan upptäcka vilka elever som inte hänger med i undervisningen – och var man behöver sätta in stöd och hjälp.

Lärare och rektorer spelar en avgörande roll för skolans pedagogiska utveckling. Satsningen på förstelärare och lektorer måste återupptas. Den avbrutna satsningen försvårar rekrytering och möjlighet att behålla skickliga lärare. Möjligheten att göra karriär inom läraryrket måste stärkas. Rektorer och skolledare måste kunna fokusera på att vara pedagogiska ledare.

Arbetsmarknad

Majoritetens 90-dagarsstrategi för unga är ett misslyckande. En bättre strategi för att få unga i arbete är att ge fler unga möjligheten till ett riktigt jobb. Det kan ske med olika former av lärlingssystem och yrkesintroduktion. Det är viktigt med samarbete med företag och andra organisationer i sysselsättningsarbetet. Genom sysselsättning bryts utanförskap och vägar in i samhället öppnas. Arbetet med att aktivt för människor från bidrag till jobb måste vara en prioriterad uppgift.

En funktionsnedsättning ska inte påverka ens möjligheter på arbetsmarknaden. Fler personer med funktionsnedsättning borde anställas av staden och personer med funktionsnedsättning ska ha samma möjlighet som andra anställda att växa som medarbetare och utveckla sin kompetens och sitt ledarskap. Ett program bör tas fram för att kartlägga och åtgärda de utmaningar som personer med funktionsnedsättning möter i sin yrkesmässiga profession. Staden bör också samverka med företag och andra organisationer för att skapa fler praktikplatser feriearbeten och möjligheter till arbete för personer med funktionsnedsättning.

Stadsbyggnad

En av de allra viktigaste frågorna för hållbar stadsbyggnad är att se till att bygga inte bara bostäder, utan bygga fungerande samhällsmiljöer. Vi ser gärna ett utökat arbete med analyser och ställningstaganden kring kulturmiljöer och socialt värdeskapande men vi anser att huvudfokus måste ligga på att faktiskt planera på det sätt vi redan bestämt att vi vill planera. Liberalerna anser att frågan om tillgång på förskole- och skolplatser är den allra viktigaste stadsplaneringsfrågan för en hållbar samhällsbyggnad. Trots riktmärken för förskoleplatser och skolplatser finns, trots uppdraget om barnkonsekvensanalyser i våra beslutsunderlag, misslyckas majoriteten systematiskt med att planera in förskolor och skolor kring våra utvecklingsområden. Därför kräver vi att det redan i startbesluten för detaljplanearbetet ska finnas en analys av förskole- och skolkapaciteten så att det samtidigt som det planeras för nya bostäder, planeras för nya utbildningslokaler.

Det är också helt nödvändigt att se större sammanhang än dagens detaljplaner för att få utväxling på föreslagna analyser kring hållbara stadsmiljöer. Vi behöver områdesplanera för att få in äldreboenden, idrottsytor, skolor, förskolor, lokal handel, arbetsplatser och kulturmiljöer på ett sätt som bildar en fungerande, trygg och inspirerande stadsmiljö.”